

Universul Literar

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 60 lei. în străinătate pe un an 120 lei.

Prin India minunată

Imblânzitorii de Cobras din Bombay

Marii pungăși internaționali

— Câteva categorii de pungăși și câteva sisteme de pungăși —

Puține romane de moravuri polițienești oferă interesul documentar și fantesia unei convorbiri cu d. Faralicq, comisar la delegațiunile judiciare, literat fin, filosof sceptic și observator plin de humor.

— Să nu vă mirați, spunea el, deunăzi, de îndrăzneala crescândă și de ingeniositatea drăcească a pungășilor internaționali. E în logica progresului să fie așa.

Hoții la drumul mare și-au trăit traiul. Ei au fost înlocuiți de pungăși internaționali, gentlemani ca aparență, cu educație rafinată și de multe ori poligloti, cu o cultură superioară, cari se găsesc la largul lor în cele mai bune societăți.

PUNGAȘIILE ÎN TRENURI

Pungășii de buzunare și de valize de o dexteritate prodigioasă, operează de preferință în marile expresse, în cursul călătoriei sau în gările unde e îmbutzeală mare. Ei ochesc geamantanele și gențile în cari femeile își păstrează giuvaericele și portofoliile în cari bărbații își țin banii.

Dacă nenorocul face ca dese ori să nu recolteze decât accesorii de toaletă, li se întâmplă însă câte o dată să realizeze profituri nesperate. Dovadă întâmplarea a cărui victimă a fost odinioară sora amiralului A..... Instalată în compartimentul său, și-a lăsat bagajele pe banchetă, doar atâta cât să arunce o privire pe culoar. Și clipa aceasta a fost de ajuns ca o mână nevăzută să înhațe geanta în care avea 100.000 de franci în giuvaericele și 400.000 de franci hani!

De obicei, lovitură odată făcută, pungășul dă drumul gencei furate într'un geamantan cu două funduri conținând lingerie, după care operație n'are decât să-și urmeze liniștit drumul mai departe, dacă cumva nu preferă să plece din gară, pierdut în mulțimea călătorilor.

FURTURI „AMERICANESTI”

Furtul zis „americanesc” necesită trei complici, dacă nu chiar mai mulți.

Pungășul cată prin apropierea garilor în hoteluri mari sau în stabilimente publice, cunoscuta mutră a provincialului credul sau a străinului cu care să lege o convorbire în schimbul unor servicii reciproce.

Odată găscă găsită, pungășul întâlnește ca din întâmplare un tovarăș care declară că a venit la Paris ca să încaseze o sumă mare provenită dintr'o moștenire sau dintr'o vânzare de proprietate. Tovarășul scoate un portofoliu îndesat cu bilete de bancă și oferă un chef pe cheltuiala lui.

Găscă acceptă, șampania dă curs liber confidențelor și pseudo-moștenitorului, afectând că se teme să nu-și

piardă portofoliul simțindu-se amețit de vin, roagă pe strein să i-l păstreze. Ca să nu pară la rânduri neîncrezător, găscuța pe care o jonează două portofolii, oferă în schimb pe al ei. Sub un pretext oare care tovarășul se scoală dela masă și dă celui-lalt pungăș conținutul portofelului streinului.

Cheful terminat, ei se despart restituindu-și încântați portofoliile și tocmai târziu, acasă, observă găscă biletele false cari înlocuesc pe cele bune ale lui, dar când se plânge celui mai apropiat comisariat de poliție, e prea târziu, pungășii se plimbă prin Roma, Madrid, Londra sau cine știe unde.

VARIANTE ÎN ACELAȘ SISTEM

Furtul „americanesc” cere mai multă subtilitate decât lovitură clasică variantă la infinit de către profesioniști.

E de pildă de păcălit un financiar. I se propune o afacere splendidă, reclamând un aport mic cu toate garanțiile tribuicioase. Financiarul, luându-și precauțiile, depune 30 sau 50.000 de franci. Afacerea nu se realizează și foarte ceremonioși pungășii invită pe financiar să-și retragă depositul, sau i-l restituie ei.

Peste câțeva vreme, pungășii revin cu altă afacere, dar de astă dată e urgentă și sigură: cu 250.000 de franci se poate lua o afacere industrială superbă. Sunt însă la mijloc rivali cărora trebuie să li se ia înainte. Telegraful și telegonul zbârnăie între Paris și Londra. Trebuie să plece imediat. Financiarul abia are vreme să-și facă geamantanul în care, firește, pune și suma necesară și o șterge.

După cinci, mult șase zile, financiarul se înapoiază fără geamantan și, bine înțeles, și fără sumă, grație abilității prestidigitative ale escrocilor.

Mi-aduc aminte — continuă d. Faralicq de-o răsunătoare afacere de

giuvaericele rusești, în care pseudo-vanzătorii, urmăriți pas cu pas într'un mare hotel parisian de giuvaericiul care le dase o arvună de 25.000 de franci, au dispărut sub nasul lui în ascensor și apoi pe sălile întortocheate ale hotelului.

PUNGAȘII DE HOTELURI

Ziua: gentlemani irepoșabili, cu haz la vorbă, dănuitori căutați, jucători de cărți nepăsători la pierderi; noaptea: umbre ușoare alunecând cu pași de gumelastic pe sălile adormite ale hotelurilor, deschizând fără zgomot broaștele cu o uncaltă specială, pătrunzând în odăi ținându-și răsuflarea și scotocind bagajele, sertarele și chiar pernele de căpătâi, fără să-și deștepte victimele.

Pe pungășul acesta gentleman cine poate să-l bănuiască? Și chiar dacă l'ar bănuși, nu s'ar găsi nimic compromișător nici asupra-i nici în camera lui. A avut grijă să lucreze cu mănuși de cauciuc și să facă să dispară toate uneltele odată cu produsul furtului.

Falsificatorii internaționali însă, admirabil organizați, sunt aceia cari realizează câștigurile cele mai fructuoase în detrimentul băncilor, imitând prin cele mai savante procedee de fotogravură și de imprimerie cecurile și scrisorile de credit cu semnături incontestabile.

Banda cea mai cunoscută își are laboratoriile unde va în Europa centrală și sediul ei e necunoscut complicilor însărcinați cu strecurarea titlurilor falsificate.

Peste 3 milioane de dolari, reprezentând 40 milioane de franci, au fost astfel escrocate băncilor americane.

Un oarecare spaniol Ltisia Ibusca escrocat în mai puțin de 6 luni 3.800.000 de franci. Numai întâmplarea a făcut să fie prins la Barcelona și în împrejurări în cari — ironia soartei — nu era vinovat. *American Express*, o bancă cu care nu opera, i-a refuzat din eroare plata unui cec veritabil.

Arestat pe nedrept, Ibusca recunoscut nevinovat în această afacere, a fost găsit culpabil într'o sută altele și condamnat.

Acelei ce n'a 'nțeleș

Iubit-o, primăvara vine cu 'mbătător parfum de flori,
Cu mângâieri de calde raze ce-aduc în suflete flori.
Privește-o ce fermecătoare coboară din albastre zări
Ca mii de flori încununată, pe mătăsoasele-i cărări.

Din largul infinit, senină, ea vine 'ncet și zămbitoare
Purtând cu sine mîneșia unei regine, 'n sârbătoare,
Gingășa-i vroje e purtată pe-o adiere de zefir —
Când la fereastra mea ren 'ște un ram uscat detrandafir

Iubit-o, primăvara vine cu șoptitoare foi de fag,
Cu dulci vibrații de iubire, cu chioul tău frumos și drag.
De-acum cărările pădurei vor fi aceleași ca 'n trecut
Pe cari ei voi plânge singur durerea visului pierdut.

Ion Udriște-Olt

Alt hoț internațional reputat, a fost Aimeratti, angajat sub numele de Algerie la vagoanele de dormit și care a înlocuit în sacii lor plumbuiți închiși în vagonul postal al Orient-Expressului, 30 de kilograme de aur cu bulgări de cărbuni. Poliția franceză a aflat că hoțul se refugiase în Germania, dar chestiunea Ruhr-ului a oprit urmărirea.

Și toate acestea dovedesc — încheie d. Faralicq — că granițele slujesc de șanțuri de protecție hoților internaționali cari nu mai stau la îndoială astăzi să zboare cu aeroplanul ca să scape de urmărire, ceea ce înseamnă că spre a putea lupta contra furtului internațional, trebuie organizată o poliție internațională.

Marcel Pays (Excelsior)

Un pictor fantast

Frantz W. Stuck

Continuând să vorbim în *Universul literar* de marii maestri ai artei, nu putem trece cu vederea pe pictorul german Frantz von Stuck, care a însemnat ceva nu numai în țara sa, dar în totă omenirea. După Böecklin, unul din cei mai de seamă pictori germani, Stuck ocupă cel mai de văzător loc, și mulți îl cred chiar elevul lui Böecklin.

Fr. w. Stuck: Portretul fiicei sale

Se poate că mulți nu vor fi admiratorii genului lui Stuck, care a introdus în arta germană ceea ce se numește *secesionismul*, dar astăzi s'a ajuns la încheierea, că lupta dintre diferite școli artistice nu poate fi decât folositoare progresului artei și deci lucrările lui Stuck cu toate că se îndepărtează dela arta obișnuită clasică, merită toată bunăvoința și atenția.

Dar cu tot secesionismul său Stuck se arată în lucrările sale un desemnator admirabil, un admirator și cunoscător al artei vechi, și în special

SOLDATULUI NOSTRU NECUNOSCUT

*Necunoscutule soldat,
Ce vitejește te-ai luptat
Și țara noastră-ai întregit
Și neamul nostru ai unit,
Erou în lumea de eroi,
Fii binecuvântat de noi.*

*O lume 'ntregă-a admirat
Avântul ce-ai desfășurat,
O lume 'ntregă s'a uimit
De câte tu ai suferit,
Nedând o clipă înapoi
În fața grelelor nevoi.*

*Poporul, care-a 'ntrezărit
Ce viitor i-ai făurit,
Din câmpul luptei a luat
Și 'n Capitală-a transportat*

*Ființa-ți — oase de eroi —
Să ne 'nchinăm la ele noi.*

*Iar când ai fost reînhumat
Chiar Regele te-a salutat,
Poporu 'ntreg descoperit
Să'ngentuncheze a venit,
Drapele, duse de eroi,
Ți se pleacă ca și noi.*

*Necunoscutule soldat,
Nemuritor și admirat,
Vei sta de-apururea sfântit,
În veci de veci de toți slăvit,
Că-i tu — erou între eroi —
Minuni făcut-ai pentru noi.*

Alexandru I. Șonju

1923, Mai.

a mitologiei grecești din care el își scoate subiectele tablourilor sale și un puternic realist, care deși ia din lumea fantaziilor motivele operilor sale, știe să le dea o viață reală. Criticii lui explică toate aceste calități ale lui Stuck cu viața însăși pe care

nevoile zilei și n'au nimic ceresc. Cu toate că Stuck a fost fascinat de lumea cea veche de legende mitologice și fantasii el a fost și un peisagist de talent, punând lumea lui antică într'un decor văzut acum, după cum a fost și un portretist de talent. Ado-

Fr. W. Stuck: Capul Medusei

a dus-o pictorul. Fiul unui morar sărac, el a învățat în condițiuni grele și îmbrățișând cariera de artist, fără mijloace personale, el a trebuit să-și câștige viața desenând. A fost desemnatorul cunoscutei reviste umoristice germane *Fliegende Blätter* și a desemnat pentru bani, portrete și tablouri. Viața de mizerie și nevoia de a desemna l-au făcut să vadă mai real lucrurile și să se servească de desemn în lucrările sale cu mai multă conștiinciositate.

După cele trei tablouri ale lui „Păzitorii Raiului”, „Inocența” și „Lucifer” el devine celebru. De atunci el pictază o mulțime de tablouri, mai toate cu subiecte luate din mitologie, dar ai cărui eroi sunt preocupați de

rația lui pentru corpul omenesc îl face de asemeni să dea eroilor lor înfățișări reale, cari dovedesc cunoașterea perfectă a anatomiei corpului uman. Într'un articol succint de ziar nu se poate spune mai mult de un talent ca Stuck, iar cele câteva reproduceri pe care le facem după tablourile sale nu pot da impresia adevărată a operei lui. Totuși figura acestui pictor trebuia să fie cunoscută, cum trebuiau cunoscute și tendințele lui noi pe cari le-a introdus în artă, dându-i o nouă îndrumare, de aceea ne-am permis să vorbim de el.

Leandru

Insemnările unui trecător

Se zice, de obicei: „Trăim vremuri de adâncă revoluție“.

N'am simțit mai limpede înțelesul acestei exprimări, decât că unele ședințe ale Parlamentului, când între adversari politici, se încrucișau riposte, în care politeța parlamentară, cea mai selectă, era învăluită în cuvântul „nerușinatule“.

Intra'devăr, am simțit atunci, că suntem în vreme de adevărată revoluție, căci limbajul parlamentar nu mai e ce-a fost pe vremile reacționare: schimb de idei și luptă de principii, ci prin revoluție, a devenit desfășurare de impulsione joasă și injură banală.

Cine crede altfel decât mine, că poate să existe dușmănie mai înverșunată, dispreț mai accentuat și dorință de răzbunare mai brutală ca între doi foști prieteni, e rugat să-mi dea o pildă că n'am dreptate.

Doi prieteni care s'au despărțit prin ceartă și și-au ales drumuri într'adins în tabere adverse, au nu numai ura unei desamăgiri reciproce, pe care au opoșit-o ambiția fiecăruia, atunci când erau prieteni, dar au și disprețul invidios, că unul poate să înfrunte prin parvenire, mai ușor pe celalt.

Să te ferească Dumnezeu de protecția unui prieten fudul. Tu, nu ai alt rost, pentru înfumurarea fudului lui, decât să fii prilej de discuții pentru laudele fade, urâte și ridicule ale îngânfatului tău protector.

Trab.

Lui Traian Demetrescu

Subtil poet, — un sensitiv debil —
Ca o petală 'n rouă 'nlăcrămată;
Iți răsfoesc azi cartea minunată
Ca o 'nserare dulce de April.

Un suflet tainic — fiecare rând —
Parcă-l mângâie cu un vânt senin —
Și sufletu-mi, cugetător divin —
Tu mi-l răpești cu farmecul tău
Iblând;

„O, sensitivii, căror viața — haină
Le pune 'n față harpha și durere, —
Cu visu'n stele, 'nlănțuiți de tină,

Vă căutați în cântec mângâiere;
Și însetați de viață de lumină
Muriți atât de trist! „O, Mizerere!“

Petre Antonescu

Frantz v. Stuck: PAN
(Vezi articolul „Un pictor fantast“)

Igiena Frumuseții

Sfaturi practice pentru întreținerea frumuseții și a sănătății feminine.

D-ra L. M. Roșța mâinilor se combată ungându-le dimineața și seara cu următoarea compoziție:

Rp. Lanolină	100 grame
Parafină lichidă	25 „
Vasilină	0.10 „
Ess. de roze	I gută.

M.

G. E. Pitești. Sprâncenile pentru a-și păstra frumusețea lor trebuie periate zilnic de la capătul lor spre coadă, cu o periuță moale muiată în apă alcoolizată sau glicerinată. Genele se ung dimineața și seara cu vaselină lichidă în care se topește a suta parte acid boric.

A. H. W. În sfatul pe care l'am dat relativ la întărirea sânului, am înțeles ca pilulele să se ia în tot timpul electrizării.

Iată o excelentă formulă pentru mărirea și întărirea sânului:

Rp. Kümel dulce	500 gr.
Extract de urzică	câte 20 grame
Extract de gălega	
Licoarea lui Pearson	15 gr.
M. S. A.	

Câte un pahăruț de lichior după fiecare masă.

CASATORIA SAREI BERNHARDT

Marea tragediană a avut o romantă că și singură căsătorie

S'a vorbit în ultima vreme, cu prilejul morții Sarei Bernhardt, de unele însușiri ale celebrei tragediane, scoțându-se în același timp în evidență aproape toate amănuntele caracteristice ale vieții sale.

Un episod de care nu s'a spus până acum aproape nimic și care e foarte puțin cunoscut este acela al căsătoriei celebrei artiste.

Sarah Bernhardt a fost căsătorită și a trăit vreme de câțiva ani cu Aristide Damala, un fost sub-ofițer în cavaleria greacă, bărbat foarte frumos, foarte brav luptător în războiul din 1875-78, diplomat de valoare al Rusiei mai târziu și mai pe urmă, el însuși actor jucând împreună cu Sarah Bernhardt.

Marea artistă care părăsise „Comedia Franceză“ și care organizase un tuncu pe cont propriu, s'a pomenit într'o zi cu Aristide Damala care a consultat-o asupra însușirilor de actor pe cari el bănuia că le-ar fi având.

Încercarea la care fu supus de Sarah Bernhardt dădu rezultatele cele mai mulțumitoare, și directoarea companiei îl făcu să apară pe scenă, alături de ea, succesiv, în mai multe drame.

Dragostea între cei doi tineri de pe vremuri pare să fi izbucnit deodată violent, de oarece se stabilește că amândoi, aflându-se la Neapole, în 1882 manifestară dorința de a se căsători imediat.

Greutatea pe care o întâmpinară pentru realizarea imediată a acestui proiect al lor năștea din faptul că erau de religii deosebite și că se găseau în postul Paștilor: Damala era ortodox și Sarah Bernhardt era catolică.

Problema fu rezolvată prin prezentarea amândorora la biserica protestantă St. André, Wels. Street, din Londra, unde căsătoria fu oficiată.

Nu târziu după aceea, cei doi soți simțiră nevoia de a se separa.

Ei o și făcură, în termeni amicali, rămânând mereu prieteni.

La câțiva timp în urmă, Damala căzu într'o lungă boală, care-l ținu până în 1889, când muri.

În tot timpul boalei fostului ei soț, Sarah Bernhardt fu plină, față de el, de un mișcător devotament, întrevederile lor având cel mai romantic caracter.

De atunci, Sarah Bernhardt nu s'a mai căsătorit.

Cântec de primăvară

Maiu, adus de rîndunele, de zefiri și de mimoze,
Și de cîrduri de cozoare, și de fluturi și de roz,
Și de cîntec de pasări, și de frezînt de pădure,
Cînd în epe să dea frunza, pîrîiașul să mîmure.
Vii s'a-uci și primăvară, împodobită în miile de flori,
Ca să-ți trezească firea dintre gli, până 'n nouă!

Maiu sosit, cînd liliacul albe sînuri își des hide;
Iar bătrîna iarnă fuze în vîrduhuri de să'n hide,
Biestemată de sîracul ce strînsese 'n cruda-i ghiară
D'ajuns se singur, moartea dela Domnul ca să ceară,
Primăvară, toată firea cîută azi: Bine-ai venit,
O regină fericită și 'ntronată 'n zenit.

Vii pe frunze, vii pe ramuri, și pe lîună, și pe stele;
Ți s'aude în crînguri glasul, peste lunci, și prin vîlcele,
Vii pe floarea de jugastră, pe salcâmi, pe tei în floare.
Vii pe crîni, pe surii iriși, vii pe razele de soare,
Și pe doinele din fronză, din tilincă, din c val,
Iar ecoul grav repetă, faima ta din mal în mal...

M e-lă-o povestește 'n codri. În zăvoiu privighetoearea
Zice ea o primădonă... Cornul îi jefițește floarea,
Min-nat covor îi face, măestritei cîntărește
Ca în nopțile senine peste el să se resfețe.
Roșul tîndr de albine sboară și se pierde 'n crîng;
Grzeri, cărăbuși, lăcuste, neștiința lor ș'o plîng.

Maiu, adus de rîndunele, de zefiri și de mimoze,
'N leagăne de curcubeie și 'n gherlande de roze,
De mîlîni, de albaspine, mîrgăritar, fasomie,
De Atropos de cîzoare mi-amînteșii acuma mie?
Ei mă cheamă, cînd șoptirea e de 'nviere a 'ntregii fir,
O urmez... că tu lînfolul, Maiu, m-l faci din trandafir.

București, 22 Aprilie.

Smara

I. H. ROSNY

BALTA

— Urmare și sfîrșit —

Gînditor în seara frumoasă, își plimba ochii peste cîmp și, din cînd în cînd, rîsufla greu.

— E departe! șopti.

Apoi, c'o hotărîre repede, plecă de lîngă ușa și se duse pipăind prin întunec, se duse de bîtu ușor pe urîrul nepotului său adormit.

— Hei, hei, micule!

Glasul îi era foarte blînd. Copilul se deșteptă speriat așteptîndu-se să fie schîngiuit. Dar bătrînul își urmă vorba aproape cu dragoste:

— Scoală-te, micule, scoală-te! Să vii cu mine, că am să-ți arăt ceva frumos, o să vezi! Haide, micule, iute!

Atunci bietul copil se ridică mirat, și mai nîmit încă auzîndu-l pe tatăl său mare că-i vorbește așa blînd. Apoi, după ce bătrînul luă o fîșie de lîună și închise cu grijă ușa, o porniră la drum în singurătatea nopții.

Bătrînul ținea binișor copilul de mînă. Potecile moi absorbă ori ce șgomot de pași, și nimeni, nimeni nu vedea trecînd umbrele lor. Copilul, a cărui inimă sălbatică era iubitoare, simția o bucurie nespūsă. Uita răutatea de pînă acuma a tatălui său mare.

În mersul lor ocolea vecinătățile. Cîinii cu toate acestea îi simțeau, se luau după ei lătrînd în tăcerea cea mare. Atunci bătrînul înflorat, se depărta peste cîmp. Și ca să încurajeze pe copil să meargă, îi zicea:

— O să vezi... Mîine de dimineață o să ai un dejun bun.

Și mergeau astfel neobosiți. Apoi, trecînd printr'o pădure plină de spaimele nopții, scoborâră într'o vâlcea și ajunseră la o baltă. Locul împrejurul ei era pustiu; nu se vedea altă mișcare și nu se auzea alt șgomot decît fâșitul trestiiilor care se isbeau unele de altele.

Fr. w. Stuck; Impăria de sub pământ (Vezi articolul „Un pictor fantast”)

II

Acolo bătrînul se opri. Vîntul bătea mai tare, aburii se ridicau din baltă, cîinii nu se mai auzeau lătrînd. Atunci bătrînul scoase încet fîșia și deodată o încolăci pe după brațele copilului.

— Să nu-ți fie frică micule. Stai numai că o să vezi!

Legat peste brațe, zăpăcit, copilul ridică ochii blânzi asupra tatălui său mare. Acesta, cu vorbă mîngăitoare, îl ținu după el. Deodată, la malul bălții, aplecîndu-se, fața lui deveni ferocă și pe umerii plîpânzi ai copilului se apăsă două mîini grozave. Atunci micul înțelegînd totul, căzu în genuchi, cu disperarea unui cerb învins și din ochii lui se porniră șireaguri de lacrimae.

— Tată mare, o, tată mare!...

Bătrînul neînduplecat îl ridică și copilul, cuprîns de spaimă nemăsurată, se ghemuia lîngă tată-său mare, îi săruta tremurînd picioarele ca să-l îmblînzească și bălbăia:

— Bunicule, n'am făcut nimica rău nimica...

Dar bătrînul își băgase un picior printre trestii, pe cînd micul da zor mereu să-i vorbească mîngăios și să-l sărute pe unde înmemerea: în desert îl ruga.

În fine, neînduplecatul se încovoare și îmbrînci copilul sub apa întunecoasă. Se svârcolea teribil micul și apa, bolborosînd, trimetea bășici care se spîrgeau la suprafață. O dată, capul lui mic și cu păr puțin apăru întelenit și cu gură căscată. Bătrînul scrășni din dinți, c'o opintire plină de ură cufundă iară corpul băgîndu-l mai adînc în nămol, țîndu-l așa pînă cînd apa rămase iar liniștită și cele din urmă bășici se sparseră la suprafață.

Și bătrînul, pentru mai multă siguranță, mai stete aplecat încă cîteva minute, cu bratul drept înfipt în noroi.

Sălciiile își plecau crengile posomorâte peste luciul întunecos al apii,

brotăceii își continuau orăcăelile lor nocturne, o solemnitate nespūsă se odihnea pe fundul spațiului, și bătrînul se ridică în fine. Scoase cadavrul din apă, deslăcu fîșia de lîună înfășurată în jurul corpului. Și, sălbatec, mulțumit de isprava lui, examina pe nepotul său; îi privea fața învînețită, zămbetul adormit, ochii închisi în pa-

cea veșnică, toată înfățișarea rămasă dela păcătoasa făptură care mânca prea multă pâine de secară în coliba umbroasă.

Dar, printr'o sfâșietură a norilor, trei stelute prindeau din fundul ne-mărginirii.

FULGI DE SOARE

Pentru LIA

Mi-ai dat o floare... O, câte ramuri, nu mor în glastră ne'trebată, și câte n'au pierdut parfumul în umbra plânselor perdele?... Mi-ai dat o floare... Floarea asta; adânc și neuitat, va strânge de pe cărările — nvechite, povestea dragostelor mele...

O, floarea cântecilor sfinte, de când te aștept, și câte vise, n'au depănat făgăduințe, în calea mea; cale pustie... Mi-ai dat o floare, înrouată, și mi-ai zâmbit, cum nu se poate, să-i talmăcesc desnodământul, printr'un acord de poezie...

Doar sunetul de clape șterse, lovite-n fuga mâniei tale, să poată des-noda secretul, rămas nădejdlor — cântare — ...Și într'un târziu de ani, refrenul necercetat, să'ngenucheze, la marginile amintirii, — pe atunci îmbătrânita floare...

Mi-ai dat o floare... Câte ramuri un cântăreț ce-și duce plânsul, din sat, în sat, din țară-n țară?... Știam de mult, că o floare dată de bună voie, întruchipează; copiilor neprețuirea cântărilor de primăvară...

Bătrânilor făgăduințe!... Femeelor sununi pe frunte; dar unui biet pribeag ca mine, cu ce ar putea să-i ia-să în cale?... Când pas cu pas mi-se desnodă a plânsului nemărginire, și morții trec prin golul vremii, strivind a viselor petale...

Ce înseamnă floarea dăruită, frumoasa mea!... De înseamnă cântec, ascultă cântecele mele, acorduri plânse în zori de zi... Ele-ți vor fi nedespărțite și-or duce a dragostei poveste, spre nesfârșita închinăciune, când visele vor adormii...

De înseamnă fluturi de amăgire, te plâng, o floare dăruită, tu vei rămâne în gând deapururi, acelaș cântec învechit, aceiași umedă cunună ce încinge o raclă, la îngropare... O, floare cu dureri pe frunte, mai bine, nu ți-ași fi pîmit...

Mi-ai dat o floare... Câte ramuri n'au plâns în glastră, ne'trebată, și câte au or mai plânge încă, pe nesfârșitele răzoare?... Și totuși, floarea dăruită — simbol din visele eterne, mi-a stors în suflet mângăierea făclilor de sărbătoare...

George Nutescu

Despre Filatelie

De Prof. Univ. I. Peretz

Se zice, că precursorii filateliei ar fi fost elevii din colegiile Parisului, care atrași de frumusețea mărcilor poștale exotice, au început încă pe vremurile imperiului lui Napoleon III să colecționeze și să schimbe între ei în special emisiunile de peste ocean.

Ce dezvoltare a luat jocul copilăresc al colegianilor, azi, când sute de mii de colecționari sunt răvășiți în toate țările din lume și când o marcă se plătește adesea cu sume ce întrec sute de mii de franci, se știe de toți!

Filatelia a devenit o artă și o știință în acelaș timp.

Artă în mijloacele de executare, în alegerea și așezarea mărcilor, în amestecul tot mai mare al filateliștilor la emisiunea lor artistică; știință întru cât cunoștințele necesare unui filatelist sunt precise, fixe, determinate și după ele procedează experții, care știu să hotărască autenticitatea și valoarea fiecărui exemplar supus cercetărilor.

Se poate să fie o simplă modă, o patimă de colecționar, o furie trecătoare chiar, cum a fost aceea a lălelelor în Olanda veacului al XVII-lea, dar se poate iarăși ca filatelia să nu fie o distracțiune numai, o manie ca aceea a colecționarilor de inele, de țigări, de cutii de chibrite sau chiar de cărți poștale ilustrate. Căci la ea fantezia nu mai are rost. Ea e supusă la o anumită normă, fără de care nu mai e filatelie ci simplu capriciu, mai mult sau mai puțin costisitor.

Filatelia e soră bună cu numismatica. Ca și ea se ocupă cu valori oficiale. Căci marca aplicată pe scrisoare o o hârtie monetară garantată de Statul, care o emite. De aceea și e primită în schimb curent în țara de emisiune în aceiași proporție, în care e primită și moneda de nichel sau de aramă.

Că și numismatica, ea are de scop adunarea sistematică a valorilor scoase din uz sau în curs, a clasării lor cronologice, a înregistrării particularităților diferite, a determinării falsificărilor îndrăznețe.

Ca și numismatica, ea e menită să ocupe un loc important în rândul științelor ajutătoare ale istoriei.

Din acest punct de vedere filatelia are o deosebită importanță: documentară pentru cei mari, instructivă pentru cei mici.

Așa cum e astăzi, filatelia deprinde pe tinerii colecționari cu numiri noi, cu situațiunile diferitelor state în lume, cu valori monetare necunoscute; și un întreg curs de istorie și de geografie se desprinde din vignetele de pe fețele mărcilor poștale. Reși, principii se înșiră pe ele, dinastii întregi se urmează pe timbrele comemorative, biografii ale oa-

menilor mari și istorii ale descoperirilor se profilează în miniatură pe seriile festive. Copii văd pe mărcile venite din țări străine și floră și faună și monumente și colibe și oameni sălbateci și scene familiare și reproduceri de evenimente importante. Ei citesc ca într'o carte deschisă, frumos ilustrată și viu colorată, evoluțiunea istorică și economică a diferitelor state din lume. „Instruire cu amuzant“, lozinca bibliotecilor de vulgarizare, ar putea să fie și lozinca ei.

Și pentru mici și mari filatelia mai are și o importanță educativă.

Ea deprinde cu observațiunea atentă, cu discernământul ascuțit, cu clasarea metodică; deprinde cu ordinea, cu aprecierea exactă a valorilor. Din acest punct de vedere ea trebuie iarăși să fie privită cu interes, încurajată și răspândită la noi în țară.

Toată corespondența filatelică să fie adresată: C. Or. Universul — Filatelia.

Rugăm pe cititorii noștri să ne întrebe orice-i interesează, anexând în totdeauna marca de 2 lei de răspuns.

Vom fi mulțumiți să le dăm părerea și sfaturile noastre atât debutanților lor cât și acelor cu colecțiuni înaintate.

Colecțiunile părăsite ne interesează și putem da indicațiuni asupra valorii lor.

Putem pune la îndemână debutanților serii interesante, în condițiuni fericite.

André Theurlet

Doamna Luce

— Urmare și s'ârșit —

Spre marea mea părere de rău, luna următoare păru să se plietisească mult mai puțin. Ochii i se limpeziseră și mersul îi era mai sprinten. Deschidea mai des pianul și fredona mai voioasă romante sentimentale.

În acelaș timp mi se părea că dragostea sa se răcea pe măsură ce ocupam un loc mai mic în gândul său.

În sfârșit mă simțeam neglijat și mi era un mare necaz. Într'o Joie, intrând în iatac, găsi instalat pe canapea, și tocmai la locul meu preferat un tânăr cu părul lung și negru, căzând în bucle pe ceafă. Avea figura măslinie, barba mătăsoasă și frizată, redingota strânsă pe talie și chipul încruntat. D-na Luce sta lângă el și părea foarte interesată de conversația lui.

Văzându-mă, se ridică, luă un album de pe măsuta și dându-mi-l:

— Bună ziua, micule, îmi zise dânsa, stai cuminte pe un scaun și distrează-te cu aceste poze.

Ea se reîntorsese apoi lângă domnul acela care întrebă cu dispreț, mângâindu-și barba frizată.

— Cine e picitul ăsta?

— Este, răspunse ea, un mic vecin... E drăguț, și cuminte.

Eu fui foarte amărât de a fi numit „pici” de către acest necunoscut care venea să ne strice tailfasul nostru și începui să-l urăsc.

Fu-i deasemenea puțin satisfăcut de primirea d-nei Luce. Ea declarase într'adevăr că eram drăguț dar mai spusese că eram foarte puțin jenant. Și această puțină importanță pe care me-o dădea îmi rănea amorul propriu micșorându-mi importanța pe care mi-o atribueam.

Ghemuit în colțul unui divan, indignat grație mă prefăceam că citesc, dar toată atenția mea era ocupată să surprind conversația pe care acest intrus cu părul lung o avea cu frumoasa noastră vecină.

Din nenorocire ei vorbeau în șoapte. Din când în când primeam din sbor câteva vorbe răsunătoare: Tristețe... Singurătatea inimii... Atracțiunea sufletelor... adorație pasionată... Toate acestea erau o limbă neînțeleasă de mine dar care îmi suna neplăcut. La urmă d. pe care d-na Luce îi zicea „d. Rudolf” plecă.

Ea îi întinse amândouă mâinile pe care el le strânse într'ale lui, apoi se aplecă brusc și i le sărută. După ce plecă văzui pe d-na Luce care ridicase un colț din perdeaua ferestrei urmărind cu ochii pe d. Rudolf până la colțul străzii. Apoi se întoarse către mine și băgând seamă că eram supărat: — Ce ai mititelule mă întrebă trăgându-mă pe canapea lângă dânsa?

— Nu-mi place d. ăsta care mi-a zis pici și care și-a frecat barba de mâinile d-tale. Ea se înroși, apoi pufni de râs:

— Cum? Ești gelos? murmură ea. Uite-te la acest pungășel?... Ascultă, urmă ea mângâindu-mă d. Rudolf este din aceeași localitate cu mine și ne face mare plăcere să ne vedem... Fii gentil însă când va mai veni și mai ales dacă vrei să rămânem buni prieteni nu vorbi de el la nimeni.

O ascultai și nu spusei o vorbă despre vizitele d-lui cu barba frezată, nu din cauza acestor supărător om pe care nu puteam să-l sufer dar teama de a nu fi gonit de la d-na Luce puneau în frâu poștei mele de a flecări. În toate Joile regăseam pe inevitabilul Rudolf instalat în iatac șoptind cu buna d-nă Pascal.

Câte odată, ea se așeza la piano și d. Rudolf, în picioare într'o poză melancolică cânta făcând să răsunereurile romanelor pe atunci la modă: Le chevalier hadjoute. Gastibelze Pe tite fleur de bois etc. Cu mâna pe inimă cu înfățitarea fatală, cu părul vâl-

voi scotea notele cele de sus ridicându-se în vârful picioarelor aruncând priviri arzătoare acompaniatoarei lui care părea fermecată de farmecul vocii sale. Adeseori răsfoind printre caetele de muzică mâinile lor se înfălneau și surprindeam niște strângeri furioase care mă turbau. Prezența mea trebuia să fi stânenit pe d. Rodolfo, căci din timp în timp îmi arunca câte o privire necăjită și cu o mică expresivă solicită înșurubirea mea; d-na Luce se ținea tare și refuza să mă dea afară.

Mă rețineam ca pe un leu de poartă respect. Sau mai simplu se servea ea de mine numai ca să salveze aparențele nu știu. Adevărat este că mă invita tot mereu să-mi continui vizitele și totuși cu tot necazul pe care mi-l făcea cântărețul de romane pentru nimic în lume n'as fi renunțat de a mă duce la dânsa în fiecare Joi.

Cu toate astea într'o oarecare săptămână din Iulie fui amenințat de a fi lipsit de plăcerea mea săptămânală. Nu știu din ce cauză profesorul meu anunță că concediul de Joi va fi prin excepție suprimat și că vom veni la școală ca și în celelalte zile. Această hotărâre mi se păru groaznică.

Nu puteam să mă obișnuiesc cu ideea că a doua zi d. Rudolf va avea singur privilegiu de a petrece cu d-na Luce, în timp ce eu mă voi prăpădi de gelozie la școala mea așa că luai hotărârea de a trage la fit nespunând acasă că am școală și după masă. A doua zi prin urmare luai drumul către apartamentul d-nei Luce. Îmi aduc aminte că timpul era foarte apăsător și că după ce se îngroșase toată dimineața, norii, se rupseseră într'o ploaie torențială în momentul când soseau la etajul I mă isbii de d. Rudolf eșea de la vecina noastră cu privirea zăpăcită și cu hainele în dezordine. El nu păru că m'a văzut și coborâ cu repeziune în stradă.

— Io fi fost frică de vijelie mă gândii eu cu naivitate și aleargă să-și caute o umbrelă. Foarte vesel de a scăpa de acest stânenitor intrai la d-na Luce. Acolo deasemeni vremea crea vijelioasă. O voce furioasă se auzea și deschizând ușa văzui pe d. Pascal care sta cu brațele încrucișate în fața nevestisii. Omul acela gros părea agitat de o emoție extraordinară, obrazul lui roșu de obicei era palid, buzele-i tremurau, sprâncenile lui groase se îmbinaseră sbârlite. Căzută pe canapea cu capul în mâini d-na Luce plângea încet. Mă oprisem speriat pe prag. D. Pascal mă zăriși cu o privire furioasă îmi strigă brutal:

— Marși d-aici!

Eu nu mă urneam cu toate astea. Frica mă înlemnise cu gura căscată. Atuncea d-na Luce își scoase mâinile de la obraz și figura ei îmi apăru înspăimântată.

— Hai mititelule lasă-ne!

Ești palid la rândul meu și mult

timp încă din susul scării auzii vocea detunătoare a d-lui Pascal,

Îmi petrecui restul zilei în cele mai mari griji și dormii foarte rău. Dar mai trist e că a doua zi trebuia să mă întorc la școală unde suferi o sdrăvănă morală adăugată cu carceră pentru întreaga zi dar puțin îmi păsa; pedeapsa mea mi se părea un martir gândindu-mă că sufeream persecuție pentru iubirea d-nei Luce.

Seara când mă întorsei acasă informată mătușa mea exclamă cu ochii aprinși.

— Ei bine! E ceva nou... Știți ce i s'a întâmplat d-lui Pascal.

— Ce! întrebă tată-meu.

— Nevastăsa a fugit cu un profesor de liceu un d. Rudolf.

— Prevăzusem că această d-nă Luce avea să aibă un sfârșit rău de-claă mama mea, prea era cochetă!... Ah D-ne ce are mititelule ăsta?

— Eu îmi răsturnam farfuria de supă și stam ca trasnit ca și cum a-și fi primit o lovitură în pipot.

**

Nu mai auzu încă odată vorbindu-se de vecina noastră și nu știu ce s'a făcut de atunci mulți ani șeau arunca cenușa lor pe această copilărească aventură dar regăsesc mereu în memoria mea figura d-nei Luce palidă cu ochii negri mângâioși cu părul negru ondulat cu gropițe răzătoare în obraz și cu accentul ei provensal ce eșea din bruma amintirei ca acela pasteluri ale pictorului Bosnard al căror capete delicioase de sugestiv es dintr'un fin abur de nuanțe și defecte și-ți privesc cu farmecul nedefinit al lucrurilor văzute în vis.

La despărțire

Când doi îndragostiți se despărțesc,
El se pretac că astă'l lasă rece,
Pe când în taină însă se bocesc...
Necazul totuși mai târziu le trece...

Dar noi, iubite, de ne-am despărțit,
În viața noastră vai! totul se curmă:
Ni-i tu, nici eu, da! nu ne vom boci,
Dar amândoi vom plânge mai pe urmă:

Em. L. BERICĂ

CITIȚI ZILNIC

„UNIVERSUL”

MARE ZEAR COTIDIAN

Cel mai bine informat ziar din țară,
cu cele din urmă știri din lumea în-
treagă telegrafice și telefonice.

Abonamente

IN ȚARA:

Lei 90 pe 3 luni

„ 175 „ 6 „

„ 350 „ 12 „

Abonamente

ÎN STRĂINĂȚE

Lei 200 pe 3 luni

„ 375 „ 6 „

„ 750 „ 12 „

— 1 leu exemplarul —

Răzbunarea lui Toto

